

ת"פ 4113/08/17 - מדינת ישראל נגד שמואל גולן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

16 ינואר 2018

ת"פ 4113-08-17 מדינת ישראל נ' גולן

בפני מאשימה נגד נאשם
כב' השופטת הבכירה איטה נחמן
מדינת ישראל - ע"י תביעות תל אביב
שמואל גולן - ע"י ב"כ עו"ד משה סוחמי

החלטה

1. בפניי בקשה לזכות את הנאשם בטענה מקדמית של הגנה מן הצדק.
2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של חבלה ע"י שניים או יותר, עבירה על סעיף 335 (א)(2) ביחד עם סעיף 334 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ועבירה של תקיפה סתם, עבירה על סעיף 379 ביחד עם סעיף 25 בחוק.
3. מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם, ביחד עם אחרים, שהם בחנות "פיצה עגבנייה" בבני ברק, עת שהו במקום המתלונן ובני משפחתו. בלי שום סיבה, כך נטען, הקניטו הנאשם והאחרים את המתלונן ובני משפחתו ובהמשך תקפו אותם בכך שריססו עליהם גז מדמיע. באותן נסיבות מיוחס לנאשם כי תקף את המתלונן בכך שזרק עליו כיסא ובהמשך נטל אבן והכה באמצעותה בראשו של המתלונן. בנוסף, תקף ביחד עם אחרים את המתלונן בבעיטות ואגרופים. עוד מיוחס לנאשם כי השליך בקבוק קולה מזכוכית על עאדל, שלא פגע בו.
4. ב"כ הנאשם טען כי ניהול התיק כנגד הנאשם עומד בסתירה לצדק ולהגינות המשפטית ולפיכך יש לבטל את כתב האישום כנגדו. עיקר טיעונו של ב"כ הנאשם כנגד האמור בכתב האישום לפיו נכחו במקום אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה. לטענתו, אחד מהאחרים הוא יעקב רובין, המוכר למאשימה, שנעצר באותו מצב עם הנאשם, שוחרר בתחנה ולא הועמד לדין, אף שישנם עדים, בהם המתלונן ושוטר שצפה בסרטון האבטחה, המזהים אותו.
5. המאשימה עתרה לדחות את טענת הנאשם. לדבריה, המתלונן מסר כי אותו רובין הוא חבר של הנאשם שנתן לו חבלות בראש ולא מסר כי רובין הוא זה שתקף אותו. סרטון האבטחה אינו מציג את אירוע התקיפה. עדים נוספים לא זיהו את רובין במסדר זיהוי אך זיהו את הנאשם. בנסיבות אלה, סבורה המאשימה כי לא התגבשה תשתית ראיתית מספקת כנגד רובין ובשל כך נגזז התיק כנגדו מחוסר ראיות,

זאת לעומת תשתית ראייתית מספקת שגובשה בעניינו של הנאשם ומשום כך הוגש כתב אישום כנגדו.

6 בעבר גישת בית המשפט לעניין קבלת טענה של הגנה מן הצדק היתה נוקשה ומסויגת מאוד. בית המשפט קבע בע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 361, 221:

"המבחן הקובע כפי שאני רואה לאמצו, הוא מבחן ה'התנהגות הבלתי נסבלת של הרשות' היינו התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם ... המדובר במקרים בהם המצפון מזדעזע ותחושת הצדק האוניברסלית נפגעת, דבר שבית המשפט עומד פעור פה מולו ואין הדעת יכולה לסובלו. ברי כי טענה כגון זו תעלה ותתקבל במקרים נדירים ביותר, ואין להעלותה כדבר שבשגרה ובענייני דיומא סתם".

מבחן זה, של התנהגות בלתי נסבלת של הרשות, רוכך במידת מה בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נ"ט(6) 776. רף הפגיעה הנדרש לתחולת ההגנה הונמך, אך עם זאת עדיין הודגש, כי ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה הליך קיצוני שבית המשפט נזקק לו במקרים חריגים בלבד. עוד נקבע, כי יש לבחון את מכלול נסיבות ההליך ולא רק את התנהגות הרשות (ראו: ע"פ 5672/05, 5679/05 סגר בע"מ נ' מדינת ישראל (נבו, החלטה מיום 21.10.07). בפסק דין בורוביץ קבע בית המשפט (פיסקה 21), כי מטרת החלטה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים. ואולם לרוב (אם כי לא תמיד) תיוחס הפגיעה בצדקו ובהגנותו של ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות. בית המשפט הוסיף, כי לא כל מעשה נפסד שעשה תה הרשויות החוקרת או המאשימה, או רשות מעורבת אחרת, יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק. זאת, בין מפני שבאיוון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין שבקיום המשפט, ובין (וזה, כמדומה, המצב השכיח) מפני שבידי בית-המשפט מצויים כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות. עוד הדגיש בית המשפט שם, כי בדרך כלל יידרש הנאשם להראות שיש קשר סיבתי בין ההתנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו. ואולם, אפשר שההליך יפגע בתחושת הצדק וההגנות גם ללא התנהגות שערורייתית של השלטונות, אך זאת רק במקרים חריגים ביותר:

"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות, שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו. עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגנות תיוחס, לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא, למשל, לרשלנות, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקר אך המחייבות ומבססות בבירור את המסקנה, כי במקרה הנתון לא ניתן יהיה להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגנות. אך נראה כי מצב-

דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר" (עמ' 807 לפס"ד בורוביץ; ההדגשה שלי א.נ.).

כמו כן, קבע בית המשפט (שם) מבחן תלת שלבי להחלת הגנה מן הצדק במקרה נתון:

"בשלב הראשון על בית-המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שנוקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת, במנותק משאלת אשמתו או חפותו.

בשלב השני על בית-המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. בשלב זה, נדרש בית המשפט לאזן בין האינטרסים השונים... בתוך כך עשוי בית-המשפט לייחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות (הלכאוריות או המוכחות) המבססות את אשמתו; לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן; לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת האשם הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם, וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או בתום-לב. ברי כי בגיבוש האיזון בין השיקולים הנגדיים ייחס בית-המשפט לכל אחד מהשיקולים את המשקל היחסי הראוי לו בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנתון.

בשלב השלישי מששוכנע בית-המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב-האישום" (עמ' 807-808 לפס"ד בורוביץ.).

מבחנים אלו ממשיכים להנחות את בית המשפט גם לאחר עיגון הלכת ההגנה מן הצדק בחוק.

7. מן הכלל אל הפרט, לא מצאתי כי במקרה דנן הייתה "אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה". משלא הוכחה מטרה פסולה בפעולת המאשימה, אני דוחה טענה זו של אכיפה בדרנית.

8. המזכירות תשלח העתק החלטה בדואר לצדדים.

ניתנה היום, כ"ט טבת תשע"ח, 16 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.